

Nevtepeno
Poprijeta Devica Marija

V. letni ticsaj, 7 st

1909. Julius

Zmozsna
Gospa Vogrszka

POBOZSEN MESZECSEN LISZT.

Reditel:

Bassa Ivan plebanos vu Bogojini.

Vszebina.

Bg : Miloscse szi puna	193
Szlepecz : Vu betegi	196
Szkrben : Krsztna iména	201
S. J. : Deviska csisztocsa	204
B. : Bogat-sziromák	208
Szkrben : Predga-Goszpoda	210
Bassa Ivan : Iz zgodovine	212
Drobis.	

Ki ne dobro, ki je vees, ali menje dobo sznopiesov, naj mi naznani! Vsza pizma k meni, vu stamparijo nikaj!

Ki sesé liszt dáblati, naj za njega dve koroni posle na ime: Bassa Ivan plebanos vu Bogojini (Bagonya, Zalamegye) ali naj onomi dá, od koga liszt prekvzeme vszaki meszec.

Sziromáki, ki nemorejo zdaj vesaszi pláesati, kak vszako leto, tak i letosz lehko po veeskrátnih sumah, ali pa, kda bodo meli, naednok pláesajo!

Csiszti dohodki liszta sze obrnejo na zidanje ednoga szamosztana (klostra) v krajini Szlovenszkoj na Vogrszkom. Preminocse leto je osztalo nanjega 300 koron. Zdaj zse mámo 1100 koron i interes.

NEVTEPENO POPRIJETA DEVICA MARIJA

ZMOZSNA GOSZPÁ VOGRSZKA. — POBOZSEN MESZÉCSÉN LISZT

REDITEL:

BASSA IVAN

PLEBÁNOS

Vu Bogojini (Bagonya, Zalam.)

Prihaja vszaki meszec. Cena 2 koroni, v Ameriko tri.

„Miloscse szi puna“.

temi recsmi je pozdravo angeo Goszpodnov bl. D. Mario pa mi ponavlamo eto pozdravljenje od dnéva do dnéva glaszécsi z tem, ka je bl. Devica Maria brezi greha poprijeta ino ka ove drúge miloscse túdi vu nájvéksoj meri dobila pred vszem

drügam sztvorjenjom. Brezi greha csiszta i szvéta je bila, lübezniva pred Bogom.

Cslovek od Boga sztvorjeni je tüdi tak bio neg da, nego po grehi je zgübo miloscso: vu greh prijétni je szpadno. Ete greh je zgüba miloscse bozse, je zgüblenje prijatelsztva bozsega. Pa ete zgübe prijatelsztva bozsega, ete zgübe miloscse bozse je bl. D. Maria nikdar ne bila tálnik.

Za odküplenje od greha je greha csiszta mati potrebna bila. Bog je szkrb meo na to, naj zamázek greha ne pride na düso matere njegovoga jedinoga szina. Tak sze je dosztajalo pa tüdi zgodilo.

Pa to miloscsó, to poszebno szkrb bozso je Maria postüvala, za velko mela! Za vékse je mela, kak vez zlát ino szrebro, kak vsza bogásztva etoga szvetá.

Postüvala je miloscso vu szebi, ár je znála ka za volo ete miloscse, stera kak szijáj szonca obszija ino lepo vcsini njéno düso pred Bogom, ka za volo lepote, stero düsi njénoj eta miloscsa dá, lübi njo Bog. Csuvala je to miloscso vu szebi, naj je oblák greha ne obszenci pa za to je bila vszikdar i je za nász naszrednica miloscse bozse.

Vej szí pa ti tüdi nazajdobo zgübiéno miloscso bozso vu szvétom krszti, ki eta estés! Verige prijétnoga greha szo doli szpadnole z tvoje düse, szveti Düh Bog szí je za sztanüvanje prébrao tvoje szrce, szí sze znova narodo za Boga ino szí nazajsztopo vu prijatelsztvo bozse. Dete szí zdaj bozse!

Szijáj miloscse tüdi tvojo düso preszveno vu szv. krszti: Más jus Boga za oceso zvati, Szina njegovoga jedinoga za brata, szám szí hizsa szvetoga Düha, angelje i szvéci szo tvoj rod, jus más vu nebészaj na diko vekivecsno!

Razmis eta? Hej, csi tak zshivés, kak kodis, pa szí králeszki szin! Zemelszka iscses pa pozábis, ka je bogásztvo tvoje notri vu tebi: miloscsa bozsa! Jeli pázis, ka szí vu

szv. krszti zadoblene obleke neduzsnoszti ne zamázses? Kak malo jih je, ki szo sztráh za szvoje düse! Lüdjé szo gizdavi na szvoje imenito pokolenje, na rodbino bogato, nego to pozabijo, ka je nase pokolenje od Boga i nase bogásztvo je miloscsa njegova pa ne pázijo na szvoja mislenja i pozselenja, naj szí plemenite düse ne bi zvízili ino bogate miloscse zgübili.

Hej, kak szmo radi szlobodni, kak radi právimo: „Meni ne zapovedáva niscse!“ Pa vnogoga satan vodi na lanci pa kda miszli, ka je szloboden, te rávno je najvéksi rob greha ino naszládnoszti njegove.

Kak bezsi vnogi, ka njemi szapa zfalüje za zemelszkov császtjov, za bogásztvom, na vekivecsna dobra nebész szí pa nancs zmiszliti nemre zse njegova teska pamet.

Neszrecsno nezahválne düse! Ka odlásate vase szpokorenje i pobogsanje, da prle ali szledkar sze li more zgoditi? Glejte Mario, kak je csuvala vu szebi miloscso bozso! Csuvajte jo vi tüdi, szprevidite zse ednok, ka vék-sega bogasztva i plemenitesega szrca ne, kak je düsa puna z miloscsov bozsov.

Bg.

PREKMURSKO
MUZEJSKO
DRUŠTVO
V
MURSKI SOBOTO

Vu betegi.

Premislávaj szí vecskrát od Krisztusovoga trpljenja. Jezus je záto steo tak vnoge i velke moke trpeti, naj bi nam példo dao nevole mirovno podnásati. Záto szí zdiháva naziánszki szv. Gregor: »Oh Jezus moj! zevszem, ka szí trpo, navdüsís nász na trpljenje.«

Z premislávánja Kristusovoga trpljenja szo szí zajimali ono gorécsó vreloszt, angelszko potrplivoszt, stere sze vu njih tak csüdnovito szvetijo. Szv. Katalena szí je po vecseráh stiri vöre dugo med poszalüvánjon i britkimi szkuzami od Krisztusovih mok premislávála. Szv. Julia za volo szvoje krscsánszke vere vu szvojem zsalosztnom sztálsí szí je z Krisztusovih mok trost i mocs zajimala. Szv. Edmund je zse vu szvojem detinsztvi poszebno csasztio Krisztusove moke. Ednok njemi je Jezus nazveszto, naj nebi zamüdo vszakidén szí premislávati od njegovoga trpljenja, ár je to nájgvüsnese orozsjé proti szküsávam, nájprilicsnesa skér na zadoblenjé blázsene szmrtne vöre.

Vsza eta premiszlivsí krscsánszki betezsniik zajimlí szí ti tüdi z Krisztusovih mok mocs i trost na mirovno podnásanje vszega tvojega trpljenja. Fáber Peter pobozen

krscsánszki vucsitel, je ednomi goszpodi, ki ga je proszo, naj bi ga na kakso hasznovito molitev návcso, on tanács dao, naj bi szi vu dnévi vecskrát eta miszlo: Krisztus, Goszpod, Bog i Zvelicsitel moj je vu nájvéksem szíromastvi — jaz pa vu obilnoszti, Krisztus zséja gladúje — jaz pa pri obilno presztretom sztoli, Krisztus do nágoga szlecseni — jaz pa vu drágoj obleki, Krisztus na trdom krizsi — jaz pa na méhkoj poszteli; Krisztus med mokami — jaz pa vu veszélji i radoszti! . . . Goszpod zahválno szlobod vzemsi szi je goridjao, ka de poleg toga csino. Na drügi dén sze njemi je vcsaszi na to prilika szkázala. Na goscsenjé je bio pozváni k ednoj bogatoj hizsi. Vidivsi pa drágo poszodo, jelo i pilo na pamet szo njemi prisle one recsi i taksa zsaloszt ga je sztisznola, da je mogeo od sztola gorisztanoti naj bi sze vözjokao . . . Navcsi sze z toga, kak szi mores od Krisztusovoga trpljenja hasznovito premislávati.

Zmiszli szi vecskrát na Mater dreszélno, na manternike i drügh szvécov példo. Po Krisztusovoj példi te nájszlájsi trost szi lehko zajimles z szvécov zivljenja. Med temi pa nájbole z zshivljenja zsalosztne Materé bozse. Divico Mario Maticérkev za mater dreszélno za kralico manternikov imenüje za volo onoga vnogoga trpljenja, steroje njo vu etoj szkuznoj dolini doszégnolo. Ka je njoj zse Simeon naprepovedao (Luk, 2:35), z etimi recsmi: »Itvojo düso mecs prebodne« — toje tebé tüdi vnoga zsaloszt doszégne za volo Sziná tvojegea, to sze je nad Mariov od recsi do recsi szpunilo. Ne je zobszton noszila imé »Maria« to-je: britko morje. Kak je náj mre morje szplóh britko i oszoleno; tak je i zshivlenje Bl. D. Marie tüdi z britkov zsalosztjov bilo puno. Kak Makkabeusov mati vidivsa kak szini njéne na szmrt vmárjajo je z vszemi navküp trpela: tak i Maria je tüdi vu szvojem szrci vsze Krisztusove moke pretrpela.

Zmiszli szi na to Mater dreszélno, ti betezsni, kak

pod krizson szvojega mérajocsega Sziná sztojécsa tak da bi k tebi zrocsila ete recsi proroka: »Oh vi vszi, ki mimo idete kre poti, pazte i glédajte, jeli jeszte bolezen, kak je moja bolezen?« To nam scsé praviti: Ti ki stimas, ka trpljenje tvojege betega podnásati nemres, priglihávaj tvojo bolezen k mójoj, i te szodi: jeli je tvoje trpljenje vékse, kak moje? Scsé nam praviti: Glédaj, csi szem jaz kak Mati Sziná bozsega tak oklajena z zsalosztjov, jeli bos ti mrmrao, csi ti Bog ponüdi pehár trpljenja? . . . Vu vreme ni betega moli záto eto lepo molitev szv. Alfonza: »Oh zsalosztna Divica Maria, manternikov kralica, kelko szkuz szí ti prelojála za szv. Sziná tvojege, ki je mro za moje zvelicsanje! Ali ka do valále meni szkuzé tvoje, csi sze szkvarim?! Na vrednoszt tvoje zsalosztí te proszim, szpravi mi to miloscso, naj bi jaz grehe moje isztinszko pozsalüvao, szvoj zsitek pobogsao, moke Sziná tvojege pa zsaloszt tvojo nepresztanoma postüvao. I csi szta Jezus i ti za méne neduzsno tak doszta trpela, podelta mi to miloscso, naj bi jaz, ki szem szí szkvarjenjé telkokrát zaszlüzso, z lübéznosztí do váj tüdi lehko kaj trpo. Amen.«

Zmiszli szí tekáj, krscsánszki betezsni, na példo manternikov i szvécov. Z teh sze tüdi lehko navcsics, kak mores polübiti trpljenje.

Vu sztáron zákoni sze tam szveti pred tehom példa sztároga Eleazara, ki je za právdo Goszpodnovo britko szmrt pretrpo. Z táksim veszeljon szo mrli Makkabeusova brátja navküp z szvojov máterjov za právdo Goszpodnovo. Vszi szo sze z vüpanjon pridocsega blázsensztva trostali vu szvojih mokah. Vu novom zákoni szo pa tam apostolje, ki da bi za Jezusa krvávo zbicsüvani bili, veszelili szo sze, ka szo vredni bili za Krisztusa trpeti. I vu prvih sztotinah je 10 milliön krscsenikov med odebránimi mokami bilo na szmrt dáno. Szv. Cyrill pa 7 let sztar decsák vu Cesarei na ogen oszodjeni, okolisztójecsin, ki szo sze ober njega jokali je pravo: »Szpevajte ráj z menom ve-

széle peszmi! Oh csi bi znali, kaksza dika csáka na méne vu nébi.« Szv. Vitus, gda szo ga z zserjávimi klescsami vu ognji obracsali je etak trostao szvojega jocsécsega ocso: »Ne jocsi sze moj ocsa, ete moke meni nebésza szprávijo.« Mláda Agneska pa gda bi oszodjena bila, ka njoj sinjek odszekajo i hohár bi trepetao szekero zdignoti, ona száma ga je proszila, naj vcsini szvojo duzsnoszt i z veszeljon je podrzsála szvojo mládo glavo pod szekero. Szv. Ignác, antiohenszki püspek, gda je zvedo, ka ga pred divje sztvari vrzsejo, veszéli, ka manternisko szmrt zadobi k rimlancon eta pise: »Nihájte mené, deca moja, szemleti med zobmi divje zverine, naj bi Krisztusovo vredno szilje posztano. Jedino lüvim Onoga, ki je za méne razpéti, i moja lübézen do njega nescse drügo, kak z njim raz péti biti.«

Lehko zse previdis, krscs. betezsniik, kak málo je tvoje trpljenje proti moka manternikov. Vu vremeni betega zmiszli szí vecskrát na njuva trpljenja i navcsi sze mirovno trpeti i escse vu szmrti vu bozso volo dovoliti.

Ali z péld drügh szvetnikov tüdi lehko previdis, kak trbej mirovno vzéti i trpeti z bozsíh rok beteg i nevole i tak szvojo vrednoszt za nebésza povéksávati. Ovo nisterne pred tébe posztávím.

Pred mláde betezsnike za példo posztávím szv. Aloyzia, angelszkoga mladénca. Med dvorbov betezsnikan sze je na njega tüdi zgrabo szmrtni beteg i on sze je k szmrti prípravo i gori je vzeo szlednja szvesztva. Beteg njegov je tri meszece trpo, vu bolecsinah je nepresztanoma Bogá molo i szvoj pogléd na krízsi drzsao. Gda je pa zvedo, ka de zse szamo nisterne dni zsivo, od veszelja je vecs razpetjá ne z rok püsztó i z Jezusovím szlatkin iménom je premino.

Szv. Ferenc assisiánszki je szvojega zsvilenja dve szlednjivi leti szplóh betezsao, ali vu velkih bolecsinah sze je nigdár ne tozso. To je návado meo praviti: Nájbolez-

nivsi betegi szo nájszmlenese szvedocsánsztvo bozsega szmlenja. Gda szo ga pa nagucsávali naj bi sze molo Bogi za polehsanje bolecsin, na kolinah je etak molo : »Hválo ti dávam Goszpodne za one boleznoszt, stere trpim ; sztokrát telko bi radovolno podneszao, csi bi to bila tvoja szvéta vola.«

Szv. Lidvina szi je rávno z mirovnov potrplivosztjov zaszlúzsila nebeszko korono, kak njoj jo je Bog szan nazveszto. Vu 15. leti szvoje sztarosztí sze je na lédi poskallila i edno rebro sztrla. Od toga vremena mao sze zácsa njéno velko trplenje. Z ednoga betega je vu drügoga szpádnola i té njéni teski sztális je 38 let trpo. Ali Lidvina je vsze to mirovno podnásala. Szplóh sze je na bozso volo nihála i med velkim trplenjon Bogá zvisávajocsa je escse vecs zselela trpeti. Ali Bog je njo potrostao i pokrepo. Vecskrát je k njoj odposzlaó njénoga angela varüvácsa, ki je ednok nebeszko radoszt, drügocs pa peklén-szke moke pred njo posztavo, naj bi njo vu potrplivosztí pokrepo. Escse sze njoj je szan Goszpod szkázao z szvojov szv. Máterjov. Ednok njoj je z lepíh korín szpleténí venec pokázao, steri je szamo z polovice bio gotov i eta njoj je pravo : »Ete venec gotov more biti!« . . . Z toga je Lidvina zarazmla, ka escse eden csasz more trpeti za odicseno nebeszko korono i pod bozso volo podvrzsena je mirovno trpela szvoj velki beteg do szmrí, stera je po njo prisla 1434. leta. Njéno mrtvo telo je csüdnovito odicsó Bog. Njéno z ranami poszipano i od velke bolecsine vsze szklücseno telo je po njénoj szmrí lepo, zdravo i szvetlo grátalo.

Escse szamo szalezianszkoga szv. Ferencá példo pred tébe posztávím. Vu szlednjíh letah szvojega zsvílenja je on tüdí doszta betezsao ; mirovno rezi vsze tozsbe je trpo govorecsi : »Bole zná Bog, ka de meni na dobro szlüzsiló ; naj csíní záto poleg szvoje szvéte vole.«

Krsztna iména.

Szvet sze povnozsáva. Tak právijo, ka prinasz med szlovencami poszebno. Hvala Bogi! To je znaménje, ka scse vúpamo zsvieti.

Známo, ka je Bog, steri nasz hráni.

Ne grozovitnesega, csloveka, kak je on steri nanes toga ne ve.

Ovi drúgi szo prej bogati, ár malo decé májo. Isztina je, bogati szo vrazjsega prijátelsztva. Bogati szo zaszlúzszenja za pekeo. Steri bi mogli meti pa li ne imajo.

Nego drúga nevola je: Csi sto deszétero iná, njim zse iména ne naide.

Pride botra z detetom. Ka de deteli ime? Géza, Árpád — Micika, Irma -- na ni!

Prviva dvá ne med szvécami naidti, drúge dve zse, nego vi ne naidate, ar szo preobrnjena tak, ka cslovek naj bode, ki szi na to právo zmiszli.

Vu Dolnjem Szaniki je bl. D. Maria patron cérkve pod iménom „Ceplena Maria.“

Vu Gornjem Szaniki Szv. Ivan krsztíteo.

Vu Vélki Dolencih Szv. Miklos púspek.

Vu Stevanovčih szv. Stevan prvi vogrszki kral.

Na Tisini bl. D. Maria pod iménom „Rojosztvo bl. D. Marie.“

Vu Gornjoj Lendavi (pri Gradi) tūdi bl. D. Maria pod iménom „Vnébovzétje bl. D. Marie.“

Vu Martjancih szv. Martin pūspek.

Vu Mürszkoj Szoboti szv. Miklos pūspek.

Vu Pertocsi Szv. Jeléna caszarica.

Vu Petrovcih (Nedela) szv. Trojsztvo.

Pri szv. Bedeniki szv. Bedenik opat.

Pri szv. Szebestjani szv. Sebjan, ali Szebestjau manternik i voják.

Na Cankovi szv. Jozsef hranitel Jezusa.

Pri szv. Jürji Szv. Jüri voják.

Vu Bogojini Vnébo zasztopenje.

Vu Belatincih szv. Ladiszlav vogrszki král.

V Cserenszovcih szv. Krizs in Türnicsi bl. D. Maria.

Kapele na poznam. Znam za kapelo szv. Margete v cankovszkoj fari, za kapelo szv. Forjana v jürjovszkoj fari, za szv. Küzmo i Domjana v Gradszkoj fari, za szv. Áno v Tisinszkoj fari, za szv. Vido v bogojanszkoj fari, za szv. Antona v beltinszkoj fari.

Od etih szvecov sze predga vszako leto. Bl. D. Marie ime je razsirjeno med nami, naj bode nacsaszt onim, ki je noszijo pa oni tūdi naj bodo na diko szvoje nebeskez patrone. Telikájse ime szv. Ivana krsztitela.

Iména szv. Trojsztvo, ali vu nébozasztopenja ne moremo nikomi dati, nego kde szo med nami: Miklosje, Martinje, Bedeniki, Sebjanje (z krsztim iménom), Jürjovje, Ladiszlavje, Forjanje, Küzmi, Domjanje (tūdi z krsztnim iménom), Vidovje, Antolinje i t. d. ? Kde szo Jeléne, Margete, Katalene, Monike, Verona itd. iména szvetic, stere szo med nami poznáne;

Tü i tam sze náide eden z iménom szpoznánim,

véksi tao lüdih szi glavé tere pri málom deteti, jeli b
njemi ocsovo, ali dedekovo, materno, ali botrino ime dáli!

Csüjete! Ne bi lepse bilo taksa iména davati deci,
sterih patronov zsitek bi te mamica, ali dedek, mati ino
ocsa tüdi znala prípovedavati málomi deteti, naj bi sze-
dete rano návcsilo szvojega nebeszkoga patrona csasztiti?

Od etih szvécov vszako leto csüjete predgo pa li taksa
iména iscsete deci, od sterih szami nikaj ne vete.

Nisterni celo spot májo vu domácsem prosztom iméni!
Táksi szo vecs ne krcsenicje, szo hüsi od poganov. Po-
gan mir dá szvécom, bozsen krcsenik sze pa z imén
szvojih nebeszkih patronov norcsári.

Krcsanszkih szvecov iména za deco, pa je vcsite
rano szvoje patrone naszledüvati i csasztiti!

Sze vü pam, ka tak vecs bozsega blagoszlova pride
na vász, ka ne bodete deco za teher, nego za boszí bla-
goszlov meli znova, ár zaisztino blagoszlov prineszéjo
na vász od Boga.

Szkrben.

Deviska csisztocsa.

3. Kakse je pa placilo devic vu nébi? Neizrecseno velko, stero nam je szv. Janos popiszao rekocs: »Vido szem Agnjeca (Jezusa) v nebészah i zsnjim 144 jezér zvoleni, steri szo meli njegovo ime. I glász znebész, steroga szem csüo, je bio kak teh, ki na hárpe brenkajo; szo szpéváli tak kak novo peszem pred Bozsjim sztocom. I nieden ne mogeo tej peszmi szpevati zvün tisztih, ki szo device.« Szkr. raz. 14, 1. I gda je angela pitao, steri szo tej szrecsni, njemi je odgovoro: »Tisztí szo, sterih sze z zsenzskami niszó zamazali, i szo device«. Od tej peszmi pise szveti Augustin etak: »Device ne bodo prepevale v nebészaj peszmi, stero do drugi zvoleni szpevali, liki szpevale bodo peszem, stero drügi szvéci szpévati nado mogli. Sz tov peszmov do device Bogi vékse veszélje delale, kak drügi zvoleni: zsnjov do tüdi one obilneiso szladkocso-nebeszkoga veszélja vzsivale, ár szo tüdi vu zsvljenji zveszteise szlüzsile; Bog de pa tüdi nad njüvim szpévanjom vékse dopadjénje kázao, kak nad szpevanjom drügi zvoleni, ár szo ga na szvejtí bole gorécse lübile, kak drügi zvoleni«.

4. Premiszli, drági prijateo! kak za velko szo prvi krscsenicje deviski sztán stimáli. Ár szo dobro znali, da je

deviski sztán Bogi náj bole dopadlivi, i njemi je tüdi vne-
bészah náj lepse placсило odlocseno, zato jih je bilo vu
prvom csaszi krscsánsztva polek recsih szv. Jusztina, man-
ternika, doszta krscsenikov, steri szo od prve mladostzi do
szmrti vszigdar popolnoma devisko zsiveli.

Prav prijétno zgodbo nam naznánja szv. Ambrus, z
steroga sze lejko szodi kak za velko szo v njegovom
csaszi krscseniki deviski sztán stimali. Bogati i plemeniti
sztarisje szilijo szvojo csér vzakon z bogatim i plemenitim
mladencom.

Ali ona sze bráni, dokecs more. Gda sze pa vecs
brániti nemre, bezsi v cérkev i sztarisi sze pascsijo za njov.
Vcérkvi klecsécs sze oltára prime i szvojim sztarisom od-
govárja: Privolim v zákon, csi mi date zarocsnika, steri
ma te jakoszt: Je nájplemeniteisega sztána, je náj boga-
teisi, náj modreisi, najlepsi, i njegova lepota more vecsna
biti. steri de me náj bole mocsno lübo, steroga lübezen
do méne sze nigdar ne zménsa i pri sterom bom na veke
szrecsna. Taksega zarocsnika lübleni sztarisje! na celom
szvejt nega, ali veszélte sze zmenoj, jesz szan tak szrecsna
bila, da szan ga naisla. Te zarocsnik je — Jezus Krisztus,
Szin Bozsi. kráo vszeh kralov, steri eti v tabernakulomi
pod kejpom krüha szkriti prebivle.

5. Pa ne szamo vu prvih csaszih krscsánsztva szo bili
krscsenicje, steri szo deviski sztán za velko stimali, tüdi
gnjesz dén je scse doszta od Bogá posebno zvoleni düs,
stere szo sziz z lübezni do Jezusa vedno devistvo zvolile.
Tak szrecsne düse neszo szamo vszamosztani, liki szo tüdi
med zapelivim szvejtom vu vszeh sztánaj v zszenszkom i
mozskom, celo vu vojaskom, za szvéto csisztocso najne-
varneisem sztani szo, steri prav po angelszskom zsivejo.

Prav lepo zgodbo angelszkoga vojáka naznánja ocsa
Marija Jozsef Geramb, vu csaszi francoszke vojszke av-
sztrijánszki vojszkovodja, szlédkar ravniteo trapiszzkoga reda.
On pise etak: Mlad vojak je med szlabimi pajdasi szvojo

devisko csisztocso, pa tüdi trdno vero i gorécso lübezen do Jezusa Krisztusa vu szvojem szrci ohráno. Prelepa je bila njegova szmrt.

Po bitji pri N., právi dühovnik, pridem na bojiscse i poglednem mladoga ranjenoga vojáka, steri je scse malo zsvivo. Naj bole me gene videti v njegovu zse trdi rokah razpelo, stero je scse ednok k vüsztam pritiszno i küsno njegovo lice i ocsi szo knebészán obrnjene i gda blizse njega sztopim, ga csüjem scse z szlabim glászom imena »Jezus i Marija« praviti i od szvoje materé govoriti. Zopsztom poslem po zdravnika, ár med tem csaszom je szvojo neduzsno düso zdihno. Ali szmrt je ne mogla lepote njegovoga lica razdjati, ar je meo scse zmirom kincs angelszkoga oblicsja. Tak sze devisko zsvilenje tüdi na mrtveci razodene. Preiscsem njegov gvant najdem rozsni venec, malo molitveno knigo i tüdi szledecse pizszo, stero kak naj dragsi kincs szkrbno szránim. Nigdár sze nebojte lübléna mati, tak pise materi, za volo mené vu taksoj szkrbi, vej mi je dobro i molim tüdi za vasz, za brate i szesztrice. Nigdar naj vasz ne szkrbi moje obnasanje, vej szo moji véksi z menov zadovolni, po Bozsoj miloscsi bom zse szvoje duzsnozsti verno szpunjavao.

Pred nisternimi dnevi szan prijel zakrament szvete pokore i szvetoga Resnoga Tela. Po Bozsoj voli szkoro dén pride, ka po dugoj locsitvi sze pa nezaj k szvojoj lüblenoj materi podám. Lübléna mati szkoro bote szvojega Janosa vidli. Szkoro nalik pod tiszto sztreho priden, ge sze mi je vasa lübezen scse v zibeli szmejala, tam vam scsem vszo vazo lübezen i szkrbi zvezto povrnoti i vam vase sztare dneve z lehkotiti.

Nikelko pajdásov me je za volo szpovedi i obhajila zacsnolo zasrzamovati, pa odgovoro szan njim.

Na dén bitja na szredi nevarnoga boja naj me szo-dijo. Ali, lübléna moja mati! vej szo tüdi Jezusa szramotili i pszüvali, ali ne szan neizreklivo szrecsen, csitüdi

vu tom Jezusi ednak biti i za njega kaj trpeti moren? Pokojni oca szo vecskrat na szmrtnoj poszteli pravili: »Sto Jezusa lubi lahko vsze pretrpi, vsze je drago tisztomi, steroga briga velicsansztvo brezsi konca doszegnoti i vecsneme trplenji vujti.« Tak na ednok pōmukne te angeo vcslovecsem kejpi, ár szmart njemi je ne pisztila to piszmo dokoncsati, pravijo dühovnik. Kak lepa je szmrt deviskoga csloveka! Ali mores o lübleni Krscsenik! scse bole veszelo i szrecsno szmrt zseleti? Z szte zgodbe, lübleni krscsanszki mladenec i krscsánszka devica! lahko szpoznas kakse vrednoszti je lelija neduzsnoszti i kak mirne szmrti je mro tisztu mladenec. Csi scses tak szrecsno mrejtü, prizadevaj szü na vszo mocs, da szvojo düso i tüdü szvoje telo do szmrti nevtepeno ohranis. Ogibli sze szkrbno vszake prilike k grehi, bodi vedno ponizen i szramezsliv i vszega neszramnoga sze sztanovitno ogibli. Verosztüj i moli, da vu szkusavanje ne prides i po njem vgreh ne zaides. Ka szan nemres, pa mores zsnjim steri ti mocs dávle. Ne boj sze da bi te Bog vu kaksoj nevarnoszti zapüsztö. Ali te pa püsztö v prehüdo szküsavanje priti, vej pravi szv. Pavö: »Bog pa je zveszt, steri vasz ne püsztü szküsavati bole, kak premorete, liki vcsini tüdü vu szküsavanji izid, da jo zmagate.« 66. I. Kor. 10, 13.

S. J.

Bogat — sziromák.

Logár je csloveka sztrelo. Za volo edne travnjacse tráve sze je zgodilo. Prej nancs ne bode jako pokastigani, kak právijo : »sze vöküpi.«

Ne küpi sze vö, nego to de pravo pri szodi, ka je komaj ednoga zgrabo, nego kvár szo vnogi delali. Za to sze razcsémero pa v nágloscsi pamet zgübo pa zdigno na njega morilno cev.

Pa de szodec vervao, escse szmilüvao de sze med njim, pa ga ne obszodi jáko. Zakaj?

Szodec de csüo, ka logár zse v zimi vpamet vzéo, ka je závcov vszidár menje. Fazunje szo minoli, szrnic ne viditi. Vpamet je vzeo ka tju in tam drevo vszecseno pa odneseno. Zdaj je vido, ka tráva ide, kak csi bi nogé mela — vrelo je v njem celo leto.

Vszaki, ki je vu log nogo djao z krivicsnim nakanenjom, vszaki je malo k coj vlejao k logarovomi cseméri. Na szlednje poci njegova püksa : Eden sziromák oblezsi.

Na toga ednoga sze je vörazlejao v neszrecsnoj nág-

loscsi logárov vez csemér i té eden je mogeo pretrpeti kastigo za vsze ove!

Vi ovi, molte za toga ednoga, steri je za vász trpo!
Zakaj pa to tü popisem?

Povszodi szo logovje, povszodi sziromácje, steri z nevoscsénim pozselenjom glédajo na njé i hodijo vu njé. Pa ete ne prvi, steri za vsze drüge szmrt gorivzeme. Zse jasz pomlim tri tákse. Sztaresi lüdjé scse vecs pomlijo!

Odkod je to? Zakaj máte pozselenja za lüszkim? Pa ovi drügi ne zsvéjo, ki lüszkomi mir dájo?

Molte za pokojnoga, ki szte pozseleli lüszko pa tüdi za logára, naj njemi bode Bog szmileni, ár njemi cslovek zná szmilenesi biti, kak bi njemi na düsi hasznilo.

Bogátci pa ne bojte nevoscséni. Nevete, jeli má telko szvojega, kak vi. Pa to tüdi ne vete, jeli ga rávno bogásztvo ne szprávi vpekeo. Krüh vszakdenésnji proszte Boga pa vam ga dá — ka je vise, je návadno ne na haszek bogátci pa ne sziromáki.

B.

Predga.

Ka bi pa z njov?

Nikaj. Liki znám faro, kde je predga za vnoge v zsidovszkoj bauti.

Vküp szo zvonili pa je eden decsko pomali steo idti z stacuna proti cérkvi. Zse sze je napoto, kda njemi zsidov dene :

— Stevek, szí csüo, vküp szo odzvonili, idi popa poszlühsat.

Pa Stevek vesz erdési grátao pa sze je nazaj potégno med ove pajdáse, steri szo sze szmejali nad njim.

Pa je pop sole hodo pa je poszlani od szv. materecérkve, stero je duzsen vszaki poszlühsati kak Krisztusa szamoga, telko bi zse znao povedati, kak zsidov zná v stacuni. Da pa tem csednim toga znánja ne trbej! Oni tam osztánejo pa sze regecsejo nad zsidovszkov modrosztjov. Vnogi szí escse miszli, da bi on tüdi tak cseden mogeo biti, kak je zsidov pa ne szprevidi, ka sze z njega pa z njegove norosztí norcsüje ov, ka szam szvojo vero dá spotati ino dolinosziti. Pfuj! Taksi krscsenik je ne vreden, ka bi njemi zsidov v zobe szplüvao. Tele náide jaszli szvoje, táksi ne vejo, kde je njihovo meszto.

Szkrben.

Goszpoda.

Poznate goszpodo? Na kükle szpeglane lacse májo, kaput njim tak sztoji, kak csi bi na njé zlejáni bio. Na kaputi rozso vteknejo vö pa roké dalecs drzsijo od szebé.

ka szi kaputa ne bi zamazali. Bili szo dve leti v Gráci, ali na stajarszkom, kde szo sze mestrije vcsili — ali celo z Pesta szo prisli domo pa zdaj ne vejo vecs po domácsem gucsati, vicsejo vszakoga prijátla pa szi glavo te-rejo, csi jih sto pita: »Ka pa me zse ne poznas?«

Taksa szo nasa goszpoda. Pa csi nájdejo teoce, steri je obzijajo, te zacsnejo z modrim obrázom pripovedavati, kak je indri vsze inacsi pa kak je páver nori pa vunjécsi. Vszakoga rátajo, naj je poglédne, csi de vu njegovom várasi hodo pa csi njim proszto oblecseni ocsa ali mati za njimi pride, je szram z njimi na vulico idti, ar vu várasi vszaki tak zná, ka njegov ocsa szto plügov zemlé má domá ino puno lado penez. To szo nasa goszpoda!

Szkrben.

Iz zgodovine sv. materecérkve.

Szvétoġa Vazila zsvilenje na krátci popisano nam szvedocsi, ka mocna vola vküpprikapcsena z právov pobožnosztjov je mogocsa vsza drüġa povrzsti, naj szamo Bogá za szvojega more meti. Pa glédajmo dale drüġo dogodbo zsitka njegovoga :

Szi lehko miszlimo, ka njegova sztálnoszt vu vöri ne vszakomi povoli bila. Poszebno pa ne caszárszkomi dvori, steri je arianszke vere bio pa caszara vu rokaj drzsao ino huisto njega proti Vazili. Szamo ka je sv. Vazil ne z takseġa lesza bio, ka bi sze na zselenje vláde prigno ino szvojo vero zavrgéo, ali ospotao. Caszari i njegovim minisztrom je rávno tak povedao pravico, kak nájszlednjemi szíromáki. Za Juliana caszara je zse vnoga trpo, escse vecs pa za caszara Valensa, steri je ne mogeo trpeti ka bi eden cslovek tak sztálno protisztao njegovoj voli. Ete caszar je nikak ne mogeo zarazmiti, kak je to

mogocse, ka Vazil nescese tiszte vöre vörvati, stero caszar pa njegovu casztnicje za dobro szpoznajo. Za to je niksemi Modesztuszi zapovedao, naj Vazila na arianszko vero szprávi.

Modesztusz je naprej odiseo v Cezareo, ár szí je miszlo, ka teccasz doszégne szvoj cil, dokecs caszar szám túdi za njim pride. Tá pridocsi je pozvao Vazila predszvoj szodniski sztolec.

Vazil je priseo na pozvánje caszarszkoga namesztnika. Modesztusz ga je z velkov parádiov i zmozsnosztjov csakao, ar szí je miszlo, ka z tem Vazila lezsi nagne na szvojovo, naj de ov vido njegovo velko oblászt pa ga je zacsnó z lepimi recsmi nagucsávati, naj zavrzse szvojovo vero ino naj posztáne ariánec, nego Vazil njemi je mirovno odgovoro, ka njemi taksi sztopáj njegova práva vera prepovedava.

Na to sze je Modesztusz razszrdo pa ga je etak nagovoro :

— Jeli szí szí premiszlo, Vazil, ka sze ti onoj zmozsnój caszarszkoj oblászti posztávlas proti, stero celi szvet boga? Ali sze ti ne bojjs od one zmozsnosztí, z sterov mi ládamo?

— Kak dalecs széga vasa zmozsnoszt? Pitao ga je Vazil.

— Vzéti ti je mogocsa imánje, zná te zploditi z drzsánja, má te priliko zmantrati ino vmoriti.

— To? Z nekim drügim me sztrahsi, ár od etogavszega sze ne zoszágam.

— Ka szí pravo? Pita razszrdjeno Modesztusz.

— Ki nikaj ne ima, sze ne ima od nikoj bojati. Jasz nisterno knigo mam pa ete cote, stere na szebi mam; to szí ne niszlim, ka eta scsés meti. Z domovine me sztirati de tebi zsmetno slo, ár szam jasz potnik na etoj zemli, moja domovina je vu nebészah. Od trpincsanja sze ne bojim; moje telo je tak szúho pa szlabo, ka dugo ne

bode trpelo — nisteren vdárec pa bom vkrej. Od szmrta sze pa nájmenje bojim, ar me szmrt koncsi prle prikapcsi z mojim Sztvoritelom, za steroga eti na zemli zšivem.

— Tak je escse z menov niscse ne gucsao, právi na to Modesztusz.

— Zná biti, ka je to zdaj obrvim, ka ednoga púspeka mas pred szebom. Vu vszakdenésnjem zšivlenji szmo zevszim zadovolni, sze ne szvajújemo za nikoj; nego kda je od vere gucs te drúgo ne glédamo, szamo Boga, te nam je ogenj, mecs, divja zverina, zselezne verige na veszélje pa nasz szlobodno mantrás, kak nasz scsés, nász te nikaj ne gene na tvojo volo.

— Do útra ti dam csasz za premislavanje.

— Ne je potrebno, vütro bom rávno tiszti, steri szam dnesz.

Na to ga je Modesztusz odpúsztó.

Drúgi den je priseo caszar pa njemi je Modesztusz pripovedavao, ka sze je zgodilo. Na to ga je caszar pred szebe pozvao da je pa niti on, niti Modesztusz szledkar po odhodi caszarovom ne mogeo Vazila genoti na zatajúvanje szvoje vere tak, ka je naszlednjé caszari piszao, naj njemi dá oblaszt Vazila z meszta ztirati.

Bassa Ivan.

Drobis.

Szpametnoszt, ali pokvarjenoszt? Vszi známo, ka kda je naso pokojno kralico Ozsébetó eden cslovek, Lucheni po iméni, v Genfi na Svicarszkom vmoro, sze je celi szvet csüdivao, ka szo toga csloveka ne na szmrt obszodili. Pa zakaj szo ga ne? Záto, ár je v onom drzsánji zbriszana právda, stera je oblászt dala szodcom koga na szmrt obszoditi.

Taksi pogübelen razbojnik pa to dobro zna, za to ide szvoje hüdobije tá delat, kde szo takse posztáve.

Zdaj sze je zgodilo v Bethumi na francuszkom, ka szo csetvéro razbojnikov na szmrt obszodili. Vu tom drzsánji je tüdi ne bilo zse toga treszeti let; nego zdaj, ka lüdsztvo brezverno pa ka szo obszinszki réd szv. materecerkve szami drzsavni poszlanicje ino minisztri zmesali, szo prisziljeni bili szodbo na szmrt znova notrivpelati. Pa to je csüdno, ka je bethunszko lüdsztvo delalo na to: Kda je vecsér drzsavni hohar priseo, ki bi drügi den glave jemaó razbojnikom, szo ga prebivalci z najveksim ve-

szeljom goriprijali ino szo ga z muzsikov i zasztavami szprevajali notri vu meszto; szo na njegovo csaszt velki mao napravili ino drügi den, kda je razbojniko szkonsavao, szo tüdi z igrov ino veszelim kricsanjom csasztili njega. — Nisterni právijo, ka je to za to bilo, ar lüdsztvo szamo szprevidi, ka tak dale ne more idti, kak je dozday slo; nego ki szo tam nazocsi bili pisejo, ka je vsze to znamenje velke pokvarjenoszti onoga lüdsztva. stero sze je tomi veszelilo, ka má priliko to poszebno delo viditi! Csi sze cslovek pokvari, je hüsi od divje zverine, szamo to nam szvedocsi eta dogodba. Pa sze zdaj zse ne csüdivajmo, ka je Bog one národe tak prevecs pohodo! Pride Bog tüdi k nam!

Kak dugo trpijo stiri minute, od toga je bio gucs pri ednom szodi szodnije nisternoga amerikanszkoga drzsanja. Edno zseleznicno drüztvo je naime obtozseno bilo, ar je prej masin edno hizso vuzsgao z iszkrami, stero szo z njegovoga dimnjaka letele. Fiskalis zseleznice je prozso szodce, naj ne obszodijo zseleznice, ar je to ne mogocse, ka bi iszkre masina vuzsgale ono hizso. Pa na szvedocsansztvo je meo zselezniczare one posztáje, poleg stero sze je hizsa vuzsgála, steri zselezniczarje szo szvedocsili, ka szo oni te zse hizso goreti vidili, kda je vlák na kolodvor notri bezsao, to je pa gvüsno od drüge sztráni, ka vlák szamo stiri minute ide od one hizse do kolodvora. Za to — pravo je fiskális — je ne mogocse, ka bi iszkra masina vuzsgala hizso, ar je vu stirah minutaj ne mogeo tak velki ogenj nasztanoti iz njé, ka bi sze od posztáje ováratu mogeo. Tak je gucs priseo na stiri minute.

Fiskalis onoga, komi je hizsa zgorela je pa pravo, ka on szpozna, ka vlák szamo stiri minute ide od one hizse do stácije, nego tüdi to trdi, ka stiri minute szo za doszta velki csasz za to, ka na szühoj sztrehii z mále iszkre velki ogenj gráta, pa je na to náprej vzéo szvojo, vero jo je ednomi szodci v roke dao pa njemi je velo naj jo gléda ino kda stiri minute minejo, te naj povej. Na to szo vszi,

ki szo nazocsi bili, radovedno glédali, ka bode zdaj. Eden csasz szo csakali, te szo sze pa navolili, szo názdrt szeli vu szvojih sztocaj. Szodec, ki je vöro vu roki drzsao, je zdigno roko, ka bi znaménje dao z njov, kda minéjo stiri minute, nego navolo sze je tak dugo roko goridrzsati pa je nazaj dolipüsztö. Med tem szo vnogi drügi tüdi naprej szpojémali szvoje vöre pa szo glédali kazálce, fiskálsije szo sze kde na edno kde na drügo nogo oprli, dokecs szo sze ne navolili pa szo vöglédali nad okno, escse pazács je dveri odpro pa je notri glédao vu hizso ka to za tihoto notri. Na szlednje je szodec znaménje dao, ka szo stiri minute minole. Vszi szo szi olejsano zdehnoli pa je tozsec dobo tozsbo, ar je vszaki szpoznao, ka vu stiraj minutah edna hizsa lahko do tia zgori. — Kak duge do pa stiri minute v pekli, ali pravimo v purgatoriumi, kde ne bode szamo csakao na konec niscse, nego zvün teskoga csakanja bode escse grozno trpeti mogeo: v pekli na veke, v purgatoriumi pa tüdi znábiti jezero jezérkrát stiri minute.

Telo szv. Ozsébeta szo vnogo let miszlili, ka je zgübleno, ar je nikoga ne bilo, ki bi znao povedati kde je szvéta Ozsébeta (Elizabeta) pokopana, ka je ona skrinja, vu steröj szo njo v Marburgi pokopali, prázna. Zdaj na 700 letnico szvéte Ozsébeta szmrti sze je znaislo, ka osztanki szvéte Ozsébeta sze v Becsi csuvajo vu nüninszköj cérkvi szvéte Ozsébeta. Ete nüne csuvajo naime njéno glavo ino dve csonti z noge vu ednoj drágoj skrinji, stera je z szrebröm okována. Prineseni szo eti osztanki zse za csasza II. Jozsef caszara pa ka szo dozdej to ne ovadili nikomi, je záto bilo, ár szo sze bojali, ka csi vogri zvedijo za ete osztánke, njim je vzemejo, ár je szv. Ozsébeta vogrszkoga krála hcsi bila. — Pa szo sze tüdi meli zrok bojati, ar zdaj, ka sze je vözvedilo, kde szo eti osztánki, szo pozsoncsarje vcsaszi komissio napravili, stera komissa ete osztánke za Pozson proszi kakti za rojsztno meszto szv. Ozsébeta.

Z majora pop. Na francuszkom sze je zgodilo ne dugo, ka je eden major vojaski, steri je tüdi grof po imeni *Courson* dolidjao vojasko orožsje pa je notri sztopo vu szemeniscse pa szo ga zdaj okoli novoga leta za dühovnika poszvetili, ár kak právi: Denésnji den je na francuszkom vecs batrivnoszti potrebno k dühovniskomi sztalisi, kak k vojaskomi. Lepa példa krscsanszke batrivnoszti, ka eden te povrzse gvüšno plácso, pa sztopi vu dühovniski sztán, kda je ete ne gvüsen, jeli od gláda ne vmerjé.

V. Brazillii, tom nájvéksem drzsánji jüzsne Amerike veszélo ide naprej katolicsansztvo tak, ka szo letosz pápa znova pét novih püspekij mogli tam nasztaviti. Pred nisterimi letami je v celoj Brazillii szamo 12 püspekov bilo, zdaj jih je zse vise treszeti. Tak sze szkrbi Bog za to, naj bode pomali proti vszoz jálnoszti etoga szveta ednok li szamo edna ovcsárnica i eden pasztir.

Na japonszko szo szvéti ocsa Pius X-ti znova missi-onare poszlali z réda Jezusovoga, sterim szo poszebno to na szrce privezali, naj sole z posztavijo ino stamparije za dobre knige i novine, ar szo denésnji dén katolicsanszke sole ino katolicsanszko cstenjé ono orožsje z sterim sze düse najlezsi obderzsijo ali zadobijo pravici. Szvéti Ocsa sze mocsno vüpajo, ka ono drzsanje, vu sterom je szv. Ferenc Xaveri telko dobra napravo nikda szveta, denésnji dén tüdi ne zapré szvojega szrca pred pravicov.

Szlobodnozizárcki vogrszki szo zse pá popovszke zemlé lacsni. Vu vszeh szvojih zhodaj od toga gucsijo, ka je potrebno popom zemlo vzéti. Ka do z njov? Miszlite, ka jo te med szziromáke razdelijo? Májo pamet, ka takse norijene bodo delali, ka bi pa te vu njihove zsepe slo?.

Zdrávje i pijacsa. Vu ednih novinaj cstemo krátke zroke, zakaj sze moremo oddrzsavati od opijalne pijacse. Popisemo vam je, kak szo, naj vidite, kak nevarno je pijancsivanje:

1. Opijálne pijacse csemér szí v mozdzsani széde ino zapravi zsvíce csloveka.

2. Opijálne pijacse oszlabijo szrce ino zsile z vapnom napunijo pa ztem csloveka k bozssemi zslaki pripravijo.

3. Opijálne pijacse zapravijo jétra, obiszti i drúge prednjese tále tela.

4. Opijalne pijacse csloveka na jetiko (szühi beteg) nagnejo.

5. Opijalne pijacse z pivcom vréd tüdi njegovo deco zapravijo. Pijancsivajocsih sztarisov deca szo szlaba, nevolna, malo krvi májo, nervoticsna, jeticsna, norcsaszta, glüponema, dündecje, zemla je mecse, ali pa ovacsi szírote, ár bozsno krv herbajo od sztalisa.

6. Opijalne pijacse sirijo med lüdmi hotlivoszt i náj-mrszkese betege.

7. Opijalne pijacse szo zrok vnogim grehotam. Voznikov polovica je záto tá prisla, ár szo sze opili pa tak hüdo delali.

8. Opijalne pijacse csloveka lehkemislenoga vcsinijo pa szo zrok vnoge zámüde vu rázlicsnih szlüzsbaj.

9. Vmori szvoje dete vszaki sztaris, ki njemi opijalno-pijacso dava, ar gingavo telo i szlaba krv deteta takso-pijacso scse zsmecse prenása, kak odrasztsemi.

10. Opijalne pijacse nasz ne hránijo, ne szegrevajo pa nam mócsi tüdi ne dájo. Domácsa zsganica je rávno-taksi csemér, kak küplena, ár vszaka zsganica vnogo cseméra má v szebi. Ki scsé szvoje i szvoje decé zdrávje obsuvati, naj sze csuva opijalne pijacse.

Vu Parisi, glávnom meszti francuszkoga je na szpro-toletje, kda sze je szvet nájbole mesao za volo boja, stero-ga je zse vszaki za gvüsno-ga drzsao, velki sztrájkbio-na posti pa je francuszka v láda vsza pizma i telegramme na belgijszko mejo mogla posilati z konjárami, ovacsi ne bi dale prisli. Francuszki minisztri szo sze csüdivali, kak-taksi vucseni lüdjé, kak szo csasztnicje na posti, morejo-

takso napáko delati — szamo edno szo minisztri pozábili, to naime, ka szo tomi lüdsztvi oni szami sztiralí Boga z szrca — ki pa Boga nescse poznati, on domovine tüdi ne pozna. Njegov Bog de zsalodec, domovina pa puna szkleda.

Taljanje szo 1870-ga leta vnoge sztarine: sztebre, kepe, zidine i t. d. zpojemali od rimszkoga pápo, zdaj pa sze vöszkázalo, ka ka je vu gibocsoj sztvári kaj vrednoga bilo, je szkrivoma zse vsze zodáno. Njihovi csasztnicje szo dobro vértivali z drágocenosztjov, od stere je pred stiri-deszetimi letih tak bilo csüti, ka sze more zpojemati z pápovih rok, ár pápa neve na njo zadoszta paziti pa po táksem preide.

Zdaj szo pa te od rimszkoga pápo proszili ednoga csloveka, ki okoli potüje po országi viziterat te sztarine pa vküppiszat, ka vsze fali. — Szami ne imajo csloveka, vu sterom bi sze zavüпали.

Zblodjeni masiniszter. Ne dalecs od ruzszuske zselez-nicsne posztáje Pokrovka sze je grozna dogodba pripetila pred ednim meszecom. Voditeo masina je náglo odnoro pa je zacsno biti kürjácsa gori na masini, vlak je pa leto z szigdar véksov náglocsojv szkocz stácije, kde bi sze mogeo sztaviti i kde je vnogo lüdih csakalo, ka bi szí gori szedli. Voditeo vláka je zacsno znaménja dávati od neszrecse miszlécsi, ka to zbüdi masinisztra z noroszti, da je pa ne valálo, dokecs je te teskov potjov ne priseo na masin kürjácsi na pomocs pa szta ne zvézala neszrecsnoga masinisztra — Kelko lüdih sze dá voditi z bozsnimi norcami szkocz celoga zsvljenja, steri je na szlednje te vu vekivecsno neszrecso szpravijo!

Na törszkom szo letosz tüdi velke zmeslave bilé, nego nájvecs szo poleg toga tüdi katolicsanci trpeli. Boj je bio za to, ka szo türki szvojevoga Szultána z trona djáli pa szo szí novoga zvolili, nego po szvétoj zemli pa po máloj Ázsii szo zacsinjali tüdi krscsenike preganjati, z sterih szo

vise 25,000 szpomorili. Grozno je csteti, kak neszmileno szo klali na kúpe sztarce, zsenzke ino deco ino ropali po krscsánszkih vesznicaj.

Gde stécs na szveti kaksa zmeslava vövdári, prvi szo vszikhár katolicsanci, ki polog toga trpeti morejo — pa naj sto pravi, ka nasz satan ne odürjáva!

Dnévi i grehi. Vu szpodnjoj Ausztrii szo láni vözracsunali, kelko hüdodelnoszti pride poprejk na vszaki dén tjedna naprej pa szo to znaisli, ka v pondelek poprek 125, vtork 69, v szredo i csetrtek 62, v pétek 48, v szoboto 103 i v nedelo 254 hüdodelnoszti naprejpride poprejk — steri racsunje szo nam znaménja, ka v szoboto, v nedelo, v pondelek vino dela hüdobje, pa gda szo lüdjé bole trezni za volo poszlov, ali pa ka ne imajo penez, te szo tüdi bogsi.

Král ostarjásov. Tak zovéjo v Londoni Lyons Jozsefa, steri deszétjezero lüdih — szakácse, peke, kelnare, inase, szakacsice, dekle — má vu szvojoj szlüzsbi. Má vecs jezér salic, treszeti jezero tanjerov, pétdeszét jezero kupic, celo oszlico sztolnic i sztolnjekov. Vu osznih þecsáj pecsé vszaki den krüh za szvojo krscsmo pa njegova cukerpekaria na dén treszti metrov zmocsaja ponüca — pa ete krscsmár za plesz ne drzsi muzsike, csi pa sto scsé pri njem szí za plesz igrati dati, more z jezerkami meszto plácsati, ár on právi, ka edna muzika szto mirnih gosztov zplodi z njegove krscsme.

Kelko jezikov sze gucsi na zemli? Toga nancs nemre szkoro zracsunati. Tak okoli 800—900. V Europi 53, v Afriki 114, v Ázsii 123, v Ameriki 417, v Oceanii 117 — pa ete grozne zmeslave tüdi greh zrok.

Neszrecsni bogátci. Krátki glász nam popisejo novine, ka sze je v Becsi barun Rotschild Oszkár, nájmlájsi szin Albert baruna sztrelo pa vmro. Mladénc jo szamo 24 let sztar bio, meo je vsza, ka szí eden cslovek zseleti more i ka je na zemli szpraviti mogocse pa je li vrgeo vkraj.

od szebe zsvljenje, ár je edno ne meo : vera vu Bogi njemi je pomenkala, vüpanje vekivecsnoszti ga je povrglo.

-- Ka valá celoga szveta vsza bogásztvá vzsivati, nebésza pa zgübiti.

Csüdna zaklád. Vu anglezskih novinaj je popiszano, ka vu preminocsi dnévah sla edna morszka ládja z Newyorka (Amerika) na kitajszko, stera je oszemjezero mrtvecov pelala z szebom. Kitajci szo naime poganje, steri to verjejo, ka sze ne zvelicsajo, csi ne bodo v domácsoj zemli pokopani pa jezero szíromákov med njimi, ki szo zodisli v tühinszka drzsánja, v celom szvojem zsvljenji za to spara, naj sze njegovo telo po szmrti nazaj domo odpela.

Krscsenicje, jeli vi lübite tak szvoj dom ino ga postüjete? Njegove návade, sztáre sege? Posteno premislanje vasih ocsákov — ka pa vas vekivecsni dom? Steri bi dao celo szvoje imanje i vszo prisparano vrednoszt za nebésza?

Na kitajszkom sze je letosz nova doba zacsnola za katolicsanszke missionare, ar je poganzski caszar novo posztávo dao vö poleg stere szo v njegovom drzsánji vsze vöre dopüscsene. Z tem szo zdaj te katolicsanci tüdi dobili jus koncsi tam zsvieti, ka sze za toga volo ne szmejo preganjati, ár szo katolicsanci.

Preganjali sze zato bodo tü ni tam, nego csi pred szodnijo sztopijo proti preganjalcom, ne bodo koncsi za volo vere brezi obrambe sztáli. Tüdi eden sztopáj naprej vu zgodbi szv. materecérkve.

Ruszuszki právoszlávní, to je ruszuszko drzsávno aero drzsécsi szo v nevoli. V pamet szo vzéli, ka njihovo lüdsztvo sze vkraj obrácsa od njihove vere pa vu rázlicsna razkolnistva preksztople. Zdj szo pa te osztro zapoved dáli szvojim popom, naj doszta i dobro predgajo. Celo pokastigajo vszakoga popa, steri koncsi sésztkrát vu leti ne predga.

Da pa ka, do predgali szíromácje? Szvoje krive vere

szami ne verjejo, to pa szvojemi lüsztví ovaditi ne vüpajo, te szo pa ráj tiho.

Eto velko drzsánje je na dobroj poti k nám pa csi drzsávna vláda lüdih ne bi nazajdrzsála, na jezere bi sztopali nazaj vu szv. matercérkev; da pa drzsávni rávritelje neverni vsze drüge krive vere podpirajo, szamo katolicsanszko pregánjajo. Bozsa miloscsa záto dela pa sze mámo vüpati, ka to lüdsztvo tüdi naszkori obláda.

Cerkvene szvecse. Razsirjena je navada po celoj szv. matericérkvi, ka pobožno lüdsztvo cérkvi szvecse darüje. Tákse szvecse morejo z csisztoga voszka biti, ne z lója, ali kaj drügoga. Pa zakaj?

Szvecsa, kda sze vuzgé szvetloszt razlejáva okoli szebé pa tüdi száma szebé ponüca. Z tem znamenüje Krisztusa, ki je szvetloszt szveta, ki je szam szebe darüvao, zcsiszta ponücao, naj bi szvet njegovo szvetloszt: návuk, miloscso i nebeszko diko meo.

Voszka znamenüje telo Krisztusovo, tajet düso, plamén njegovo bozsansztvo. Za to pa more csiszti voszka biti od vcséle napravleni, ár je Krisztus z csiszte Device vzéo szvoje sz. telo — kak vcséla tüdi deviski zsitek pela, stera voszka z nájlepsih düsécsh cvetlic pripravla, kak szo düsécsa, dopadliva bila dobra dela i molitve bl. D. Marie pred Bogom.

Csi je szvecsa vunjécsi lójs, stearin, zamázani paraffin, to ne bi csisztočno, nego grehe znamenüvalo pa naszládnoszti — z táksim doli z oltára, tákse naj meszta ne ima tam.

Vládarje i posta. Dosztakrát szam zse csüo vganko: ka je to, ka prej szebi szpodobnoga vszaki dén vidi pa ke jako malokda vidi pa ka nikdár ne vidi. Kmet, král ino pápa szo to. Pa táksi vládarje, steri szebí szpodobnoga malokda vidijo tüdi májo prijátelsztvo med szebom pa csi ne morejo kda stécs eden ovoga pohoditi, szí prijázna pizma písejo, z sterimi szo vu dobrom prijátelsztvi.

Szamo ka njihova pizma ne hodijo po posti, nego vszaki má za to odebráne lüdi, steri taksa pizma prekvzemejo ino k ovomi odneszéjo. Pa zakaj? Záto ár je posta za nász zadoszta gvüsna, nego vládarov szkrita mislenja i nakenanja bi szvet jako hitro zvedo, csi bi sze na posto zavüпали pa bi vnogokrát zmeslava nasztánola z edne recsi, stero eden vládarszki prijáteo drügomi popise. Pa te mi naj právimo, ka szo táksi lüdjé blázseni. Pogucsati szí nemre z nikim iz szrca, ár ne ve, jeli ne bode to drügi den celi szvet znao; piztati tüdi ne. Csi potüje, ga cele trume vojszke okoli vzemejo, ka sze njemi ne bi kaj zgodilo: k njemi szamo on szlobodno ide, koga k njemi püsztijo, pa za koga zse on naprej zvedi ino szí zselej z njim pogucsati. Ne bojmo nevoscáni nikomi.

